

WEDI'I DDIWYGIO DROS DRO OHERWYDD PANDEMIG COVID:

Yn ddilys tan Ebrill 2021

Dulliau Gweithredu Safonol (SOPs) ac offer asesu cymhwysedd i roi Diazepam trwy'r rhefr yn achos epilepsi mewn lleoliadau cymunedol.

***Mae'n RHAIID i'r holl staff lle bo gofyn iddynt ddefnyddio'r Dulliau Gweithredu Safonol hyn fod wedi cael lefel 2 neu uwch mewn hyfforddiant QCF ac i fod wedi cael eu hasesu i fod yn gymwys o ran pob gweithred berthnasol**

Awdur a Theitl	Cyfarwyddwr Cynorthwyol Fferylliaeth a Rheoli Meddyginiaethau BIPBC Nyrsys Rheoli Meddyginiaeth				
Adran / cyfarwyddwr â chyfrifoldeb:	Cyfarwyddwr Gweithredol Nyrsio Fferylliaeth a Rheoli Meddyginiaethau Awdurdodau Lleol				
Cymeradwywyd gan:	MPPP, DTG, Arolygiaeth Gofal a Gwasanaethau Cymdeithasol Cymru (AGGCC), Fforwm Gofal Trigfannol a Fforwm Gofal Cymru Cyfarwyddwyr Nyrsio Ardal Dirprwy Gyfarwyddwr Gweithredol Nyrsio				
Dyddiad cymeradwyo:	Tachwedd 2015 / Mehefin 2020				
Dyddiad gweithredu (mynd yn fyw):	Tachwedd 2015				
Dogfennau i'w darllen ochr yn ochr â'r ddogfen hon:	<ul style="list-style-type: none"> Safonau arferion gorau a gweithdrefnau gweithredu safonol terfynol ar gyfer rheoli meddyginiaethau ar gyfer pob lleoliad gofal Ebrill 2020 Dull Gweithredu Safonol ar gyfer rheoli meddyginiaethau mewn lleoliadau Cartrefi Gofal yng Ngogledd Cymru Gweithdrefn Gweithredu Safonol ar gyfer rheoli meddyginiaethau mewn lleoliadau cartref yng Ngogledd Cymru Dougherty L. & Lister S. (2011) The Royal Marsden Hospital Manual of Clinical Nursing Royal Pharmaceutical Society Professional Guidance on the Administration of Medicines in Healthcare Settings. (Ionawr 2019) Canllawiau Cymru Gyfan ar Ddirprwyo Addysg a Gwella Iechyd Cymru ar gyfer Iechyd a Gofal Cymdeithasol (HEIW 2020) Egwyddorion Arweiniol Cenedlaethol ar gyfer Cymorth Meddyginiaethau yn y Sector Gofal Cartref (ADSS Cymru 2019) Hyfforddiant rhoi meddyginiaeth COVID- 19 (HEIW 2020) 				
Dyddiad yr adolygiad nesaf:	Ebrill 2021				
Dyddiad cwblhau EqIA:	Tachwedd 15 (Polisi Cyffredinol MM01)				
Yn weithredol yn gyntaf:	Tachwedd 2015				
Wedi'i adolygu'n flaenorol:	Rhagfyr 2016	Chwefror 2019	Ebrill 2020		
Newidiadau wedi'u gwneud. Do/naddo:	Do	Do	Do		

Dulliau Gweithredu Safonol (SOPs) - Uwch - i roi Diazepam trwy'r rhefr yn achos epilepsi mewn lleoliadau cymunedol

Tasg ddirprwyedig yw'r dechneg arbenigol hon a chaiff ei chwblhau gan HCSW neu weithwyr gofal ar sail claf/dinesydd/preswlydd unigol penodol yn unig.

Nid oes modd trosglwyddo'r dasg ddirprwyedig hon ac mae'n berthnasol trwy gydol y driniaeth benodol yn unig

Cyngor: -

Mae'n bwysig iawn cael cynllun gofal unigol yn disgrifio'r ffitiau nodweddiadol y bydd yr unigolyn yn eu cael a pha bryd y dylid rhoi Diazepam trwy'r rhefr.

- Dim ond gan staff dynodedig sydd wedi derbyn hyfforddiant ac sydd wedi'u hasesu i fod yn gymwys y gall y weithred hon gael ei chwblhau. Dylai'r staff hyn gael eu henwi yng nghynllun gofal yr unigolyn a dylent gytuno'n llwyr i ymgymryd â'r dasg gan ddefnyddio'r canllawiau priodol a ddarperir
- Mae'n rhaid ffonio am ambiwlans - 999 bob amser.

Offer:

- Meddyginiaeth bresgripsiwn - wedi'i labelu gyda dyddiad dod i ben ac wedi'i labelu'n glir gydag enw'r unigolyn.
- Menig

	Cam gweithredu	Sail resymegol
1	Mae'n rhaid i'r nyrs neu'r rheolwr sy'n gofalu am y claf/ dinesydd/ preswlydd ddirprwyo'r dasg hon	Y rheolwr/ nyrs gofrestredig sy'n parhau i fod yn gyfrifol am ddirprwyo
2	Asesu'r claf/ dinesydd/ preswlydd yn unol â'i gynllun gofal o ran yr angen i roi meddyginiaeth Diazepam trwy'r rhefr. FFONIWCH 999 - MAE'N RHAID GOFYN AM GYMORTH BRYN BOB AMSER.	Er mwyn sicrhau bod meddyginiaeth yn cael ei rhoi, dim ond os bydd angen. Er mwyn cael cymorth meddygol.
3	Cyn rhoi unrhyw feddyginiaeth ar bresgripsiwn, edrychwch ar MAR neu siart gyfatebol y claf/dinesydd/preswlydd a gwiriwch y canlynol:- <ul style="list-style-type: none"> • Y claf/dinesydd/preswlydd cywir a'i ddyddiad geni • Bod y feddyginiaeth gywir yn cael ei dethol - enw'r feddyginiaeth, y dos a'r amllder • Dyddiad ac amser rhoi'r feddyginiaeth • Dyddiad dod i ben • Statws alergedd 	<ul style="list-style-type: none"> • Er mwyn lleihau niwed • Sicrhau eich bod yn gwybod pwy yw'r claf/dinesydd/preswlydd • Sicrhau bod yr holl gynhyrchion yn addas i'w defnyddio gyda dyddiad dod i ben dilys ac nad ydynt wedi'u difrodi (peidiwch â'u defnyddio os ydynt wedi'u difrodi) • Sicrhau nad oes gan y claf/dinesydd/preswlydd alergedd at y feddyginiaeth benodol

4	Asesu diogelwch y claf/ dinesydd/ preswlydd a'i symud dim ond os bydd perygl o anaf i'r claf. Asesu anafiadau a gafwyd oherwydd ffit	Er mwyn atal anafiadau.
5	Dylai'r unigolyn gael ei osod ar ei ochr chwith gan blygu ei bengliniau tuag at ei frest (efallai na fydd hyn yn bosibl i rai pobl)	Bydd hyn yn golygu ei fod yn y safle cywir er mwyn i Diazepam gael ei roi trwy'r rhefr.
6	Siarad â'r claf / dinesydd / preswlydd. Esbonio a thrafod y weithred gyda'r claf/dinesydd/preswlydd a chael cydsyniad ar lafar os yw'n briodol Tynnu dillad rhwystrol a chynnal ei breifatrwydd a'i urddas.	Er mwyn rhoi sicrwydd i'r claf / dinesydd / preswlydd. Er mwyn sicrhau bod y claf/dinesydd/preswlydd yn deall y weithred a'i fod yn rhoi ei gydsyniad dilys, os yw'n bosibl
7	Golchi dwylo gyda sebon lladd bacteria a dŵr neu gel alcohol i ladd bacteria, gwisgo ffedog a menig sy'n ffitio'n dda.	Er mwyn sicrhau bod y weithred mor lân â phosibl a lleihau croesheintio.
8	Gwirio a pharatoi'r feddyginiaeth yn unol â chyfarwyddiadau'r gwneuthurwr. Tynnu'r caead o diwb y feddyginiaeth.	Er mwyn atal ymylon miniog rhag achosi trawma.
9	<ul style="list-style-type: none"> Rhowch big y chwistrell i mewn i'r anws yn ofalus mewn cyfeiriad tuag at i lawr. Peidiwch â gwasgu'r tiwb bryd hynny. Os teimlwch unrhyw wrthiant, tynnwch y tiwb allan a rhowch gynnig arni unwaith eto.	Gosod pig y chwistrell yn ddiogel i'r twll cywir.
10	<ul style="list-style-type: none"> Unwaith y caiff ei osod, gwasgwch y tiwb gyda'ch bawd a'ch mynegfys er mwyn gwagio ei gynnwys. Peidiwch â rhyddhau'r pwysau hyd nes i'r tiwb gael ei dynnu. Gwasgwch ffolennau'r unigolyn at ei gilydd wrth dynnu'r tiwb ac am ddau funud ar ôl tynnu'r tiwb.	Er mwyn rhoi meddyginiaeth ac atal ôl-lifo. Er mwyn atal gollyngiadau.
11	Aros gyda'r unigolyn hyd nes i'r confylsiwn ddod i ben neu hyd nes i gymorth meddygol gyrraedd.	Er mwyn cynnal diogelwch a dilyn hynt y confylsiwn. Cynnal urddas o ran safle'r dillad.
12	Lapio'r cynhwysydd wedi'i ddefnyddio mewn papur a'i daflu mewn bin sbwriel.	Gwaredu offer yn ddiogel.
13	Tynnu menig a ffedog a'u gwaredu'n briodol. Golchi'r dwylo'n drwyadl gyda sebon a dŵr a/neu gel alcohol sy'n lladd bacteria	Er mwyn lleihau'r risg o groesheintio
14	Cofnodi rhoi'r feddyginiaeth ar y siartiau MAR a'u cofnodi yng nghynllun gofal y claf/ dinesydd/ preswlydd. Cofnodi'r canlyniad, dos ac amser rhoi ac unrhyw sgil-ffeithiau yn y cynllun gofal. Rhoi gwybod i ofalwyr / staff meddygol.	Cadw cofnodion manwl-gywir

Dogfen gymhwysedd ar gyfer Gweithwyr Gofal, Gweithwyr Cefnogi Gofal Iechyd/ Cynorthwyyr i roi Diazepam trwy'r rhefr yn achos epilepsi mewn lleoliadau cymunedol.

D.S. Dim ond staff a enwebir gan reolwr sy'n gallu cwblhau'r cymhwysedd hwn.

Enw a Llofnod yr HCSW:

Canolfan Weithio/ Ardal:.....Dyddiad
.....

ASESU YMARFEROL

I gael eu cwblhau ar o leiaf dri achlysur gydag aseswr

Mae'n RHAID i'r aseswr gael llofnod am bob elfen o'r cymhwysedd

Mae'n rhaid i'r Gweithwyr Cefnogi Gofal Iechyd/Cynorthwyyr/Gweithwyr Gofal gyflawni'r HOLL ganlyniadau cyn bo modd ei ystyried yn gymwys

		Wedi bod yn dyst i'r ymarfer			Llofnod yr aseswr a'r Dyddiad
		1. Dyddiad	2. Dyddiad	3. Dyddiad	
1	Mae'n rhaid i'r nyrs neu'r rheolwr sy'n gofalu am y claf/ dinesydd/ preswilydd ddirprwyo'r dasg hon				
2	Sicrhau bod yr ymgeisydd yn asesu'r claf/dinesydd/preswilydd yn unol â'i gynllun gofal yn ymwneud â'r angen i roi meddyginiaeth Diazepam trwy'r rhefr. Ffonio am gymorth ar frys FFONIWCH 999 - MAE'N RHAID GOFYN AM GYMORTH BRYN BOB AMSER.				

3	<p>Cyn rhoi unrhyw feddyginiaeth ar bresgripsiwn, edrychwch ar MAR neu siart gyfatebol y claf/dinesydd/preswlydd a gwiriwch y canlynol:-</p> <ul style="list-style-type: none"> • Y claf/dinesydd/preswlydd cywir a'i ddyddiad geni • Bod y feddyginiaeth gywir yn cael ei dethol - enw'r feddyginiaeth, y dos a'r amllder • Dyddiad ac amser rhoi'r feddyginiaeth • Dyddiad dod i ben • Statws alergedd 				
4	<p>Sicrhau bod yr ymgeisydd yn asesu diogelwch y claf/ dinesydd/ preswlydd a'i symud dim ond os bydd perygl o anaf i'r claf. Asesu anafiadau a gafwyd oherwydd ffit</p>				
5	<p>Sicrhau bod yr ymgeisydd yn gosod y claf/dinesydd/preswlydd ar ei ochr chwith gan blygu ei bengliniau tuag at ei frest (efallai na fydd hyn yn bosibl i rai pobl)</p>				
6	<p>Sicrhau bod yr ymgeisydd yn siarad â'r claf / dinesydd / preswlydd. Esbonio a thrafod y weithred gyda'r claf/dinesydd/preswlydd a chael cydsyniad ar lafar os yw'n briodol</p>				
7	<p>Sicrhau bod yr ymgeisydd yn golchi dwylo gyda sebon lladd bacteria a dŵr neu gel alcohol i ladd bacteria, gwisgo ffedog a menig sy'n ffitio'n dda.</p>				
8	<p>Sicrhau bod yr ymgeisydd yn gwirio'r feddyginiaeth ac yn ei pharatoi'n unol â chyfarwyddyd y gwneuthurwr. Tynnu'r caead o diwb y feddyginiaeth.</p>				
9	<p>Sicrhau bod yr ymgeisydd :-</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yn rhoi pig y chwistrell i mewn i'r anws yn ofalus mewn cyfeiriad tuag at i lawr. • Peidiwch â gwasgu'r tiwb bryd hynny. <p>Os teimlwch unrhyw wrthiant, tynnwch y tiwb allan a rhowch gynnig arni unwaith eto.</p>				

10	<p>Sicrhau bod yr ymgeisydd :-</p> <ul style="list-style-type: none"> • Unwaith y caiff ei osod, gwasgwch y tiwb gyda'ch bawd a'ch mynegfys er mwyn gwagio ei gynnwys. • Peidiwch â rhyddhau'r pwysau hyd nes i'r tiwb gael ei dynnu. • Gwasgwch ffolennau'r unigolyn at ei gilydd wrth dynnu'r tiwb ac am ddau funud ar ôl tynnu'r tiwb. 				
11	Sicrhau bod yr ymgeisydd yn aros gyda'r unigolyn hyd nes i'r confylsiwn ddod i ben neu hyd nes i gymorth meddygol gyrraedd.				
12	Sicrhau bod yr ymgeisydd yn lapio'r cynhwysydd mewn papur wedi'i ddefnyddio ac yn ei waredu yn y bin sbwriel.				
13	Sicrhau bod yr ymgeisydd yn tynnu eu menig a'u ffedog a'u gwaredu'n briodol. Golchi'r dwylo'n drwyadl gyda sebon a dŵr a/neu gel alcohol sy'n lladd bacteria				
14	Sicrhau bod yr ymgeisydd yn cofnodi rhoi'r feddyginiaeth ar y siartiau MAR a'u cofnodi yng nghynllun gofal y claf/ dinesydd/ preswlydd. Cofnodi'r canlyniad, dos ac amser rhoi ac unrhyw sgil-ffeithiau yn y cynllun gofal. Rhoi gwybod i'r gofalwyr / staff meddygol.				

Enw'r asesydd: Dynodiad:

Llofnod..... Dyddiad:

Copi o'r ddogfen gymhwysedd wedi'i chwblhau i gael ei rhoi i'r rheolwr i'w chadw yn y ffeil bersonol